

Η ΜΙΝΩΙΚΗ ΕΚΡΗΞΗ - Ο ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ

Γενικό Λύκειο Ρίου

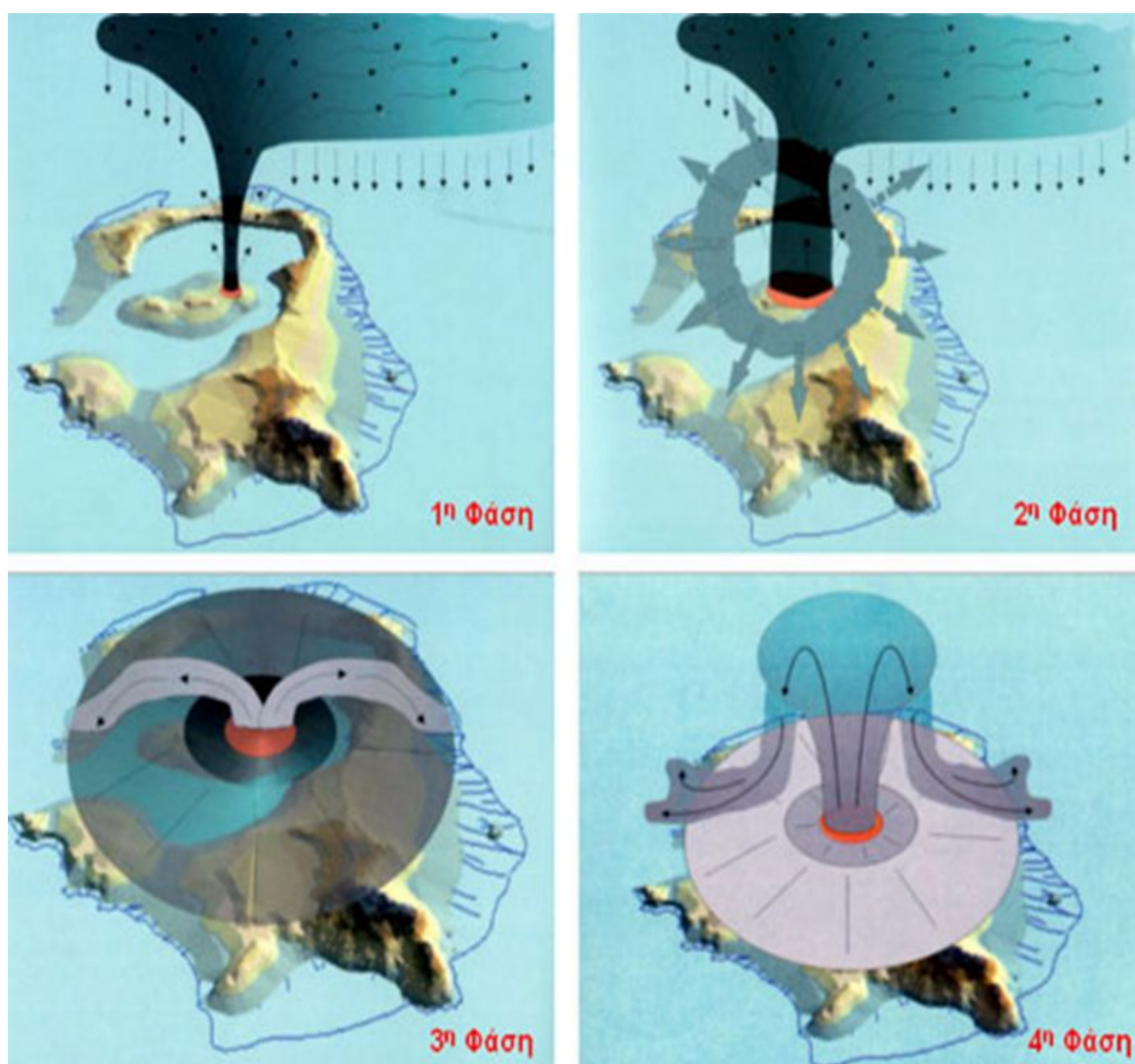
Η ΜΙΝΩΙΚΗ ΕΚΡΗΞΗ

Μινωική Έκρηξη ονομάζεται η καταστροφική ηφαιστειακή έκρηξη που έγινε κατά την Υστεροκυκλαδική Ι περίοδο στη νήσο Στρογγύλη και είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία της καλδέρας της Σαντορίνης και την καταστροφή του προϊστορικού πολιτισμού του νησιού.

ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Ο δείκτης μεγέθους της ηφαιστειακής έκρηξης (VEI - Volcanic Explosivity Index) είναι ίσος με 7 και ο όγκος των υλικών που εκτοξεύτηκαν ήταν περίπου 60 κυβικά χιλιόμετρα. Τα δεδομένα αυτά κατατάσσουν τη Μινωική έκρηξη ως τη δεύτερη μεγαλύτερη έκρηξη στην ανθρώπινη ιστορία μετά από αυτή στο ηφαίστειο Ταμπόρα στην Ινδονησία το 1815

ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΡΗΞΗΣ

<http://galileos.gr/thira-1613-p-ch-megaliteri-ekrxi-ifestiou-pou-qnorise-anthropotita/> Δρ Γ. Βουγιουκαλάκης, ερευνητής του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι. Γ.Μ.Ε.) και αντιπρόεδρος της Εταιρείας Στήριξης Σπουδών

•Κατά την πρώτη φάση, δημιουργείται μια μεγάλη εκρηκτική στήλη από τέφρα ύψους 35-36 χλμ.

•Διαρκεί περίπου 4-6 ώρες και τινάζει στον αέρα περίπου 2 κυβ. χλμ. (4,6 δισεκατομμύρια τόνους) μάγματος, καλύπτοντας όλη τη Σαντορίνη με λευκή τέφρα.

•Οι αλληπαλλήλες αυτές εκρήξεις δημιουργούν συχνά έντονα ωστικά κύματα,

Στη δεύτερη εκρηκτική φάση νέφος ατμών και τέφρας κινούνται με υψηλές ταχύτητες ακτινωδώς γύρω από την περιοχή της έκρηξης.

•Κατά την τρίτη φάση η περιοχή καλύπτεται με τεράστια ποσά ηφαιστειακής τέφρας.

•Κατά την τελευταία φάση εκτοξεύονται παχιά σύννεφα ζεστής κόκκινης τέφρας, η οποία εναποτίθεται στη γη, ή βυθίζεται στη θάλασσα.

Το όλο συμβάν, από τις πρώτες εκρήξεις μέχρι και τη δημιουργία της καλδέρας, δεν πρέπει να είχε διάρκεια μεγαλύτερη από λίγα (2-3) εικοσιτετράωρα. Ο όγκος του υλικού, που εκτινάχθηκε υπολογίστηκε σε τουλάχιστον 60 km³ μάγματος ή περίπου 150 δισεκατομμύρια τόνων πετρώματος!

Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΡΗΞΗΣ

•Αρχικά χρονολογήθηκε περί το 1500 π.χ.

• Με βάση τη χρονολόγηση με ραδιενεργό άνθρακα κλαδιού ελιάς που θάφτηκε από την τέφρα της έκρηξης στα 1600-1630 π.Χ.

•Η τέφρα των παγετώνων της Γροιλανδίας δείχνει το έτος 1644 π.Χ. (+/- 20 χρόνια).

•Η δενδροχρονολόγηση σε υπεραιωνόβια δέντρα εκτιμά ότι η μινωική έκρηξη έγινε μετά το 1600 π.Χ.,

ΜΙΑ ΘΕΩΡΙΑ ΥΠΟ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ

Ο Μινωικός Πολιτισμός στην Κρήτη καταστράφηκε πολύ αργότερα, περί το 1450 π. Χ. Συνεπώς, η έκρηξη του ηφαιστίου και το επακόλουθο τσουνάμι έπληξε τον πολιτισμό των Μινωιτών, αλλά ο τελευταίος κατέρρευσε από άλλες ενδογενείς αιτίες, τουλάχιστον ενάμιση αιώνα αργότερα.

ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙ, Η ΠΟΜΠΗΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Την εικόνα της βίαιης καταστροφής των προϊστορικών οικισμών του νησιού της Θήρας, που ανήκει γεωγραφικά στις Κυκλάδες αλλά από πολιτιστική άποψη στο Μινωικό πολιτισμό, δίνουν σήμερα τα ερείπια του οικισμού του Ακρωτηρίου

ΟΙ ΠΡΟΣΕΙΣΜΟΙ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΟΥΝ ΤΟΥ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ

Οι κάτοικοι έσχον μεν τον καιρόν να φύγουν, αλλά μόνον τα πολυτιμότεα και ευμετακόμιστα αντικείμενα των παρέλαβον μαζί των. Τα υπόλοιπα σκεύη, εργαλεία και εγκαταστάσεις παρέμειναν άθικτα δι' ημάς». (Σ. Μαρινάτος Συλλογικός Τόμος «Σαντορίνη» (Μιχαήλ Δανέζη- επιμέλεια Εμμανουήλ Λιγνού, Αθήνα 1971).

Η ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

Έχουμε δια πρώτην φοράν μια συνεχή τοιχογραφίαν εκτάσεως δεκατεσσάρων τετραγωνικών μέτρων. Και η τέχνη είναι θαυμασία και το θέμα εξίσου ενδιαφέρον. Παριστάνεται η μεγάλη εορτή της αναγεννημένης φύσεως. Η είσοδος της ανοιξέως. Η εορτάσιμος αμφίεσις της Γης: Το σύνολον παρουσιάζει βράχους, τους κόκκινους, κυανούς, πράσινους και βυσσινόχρους βράχους της προκερηϊακής Θήρας. Από παντού ξεπροβαίνουν ανθισμένα τα κόκκινα κρίνα. Έφθασαν και τα πρώτα χελιδόνια. Πετούν χαρούμενα και ερωτοτροπούν εις τον αέρα. Τελούνται οι γάμοι των θεών της αναγεννήσεως, των θεών της ευφορίας».

ΤΑ ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Τα ηφαιστειακά υλικά που κάλυψαν την πόλη και ολόκληρο το νησί προστάτευσαν ως σήμερα τα κτήρια και το περιεχόμενό τους, όπως έγινε και στην Πομπηία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΘΗΡΑ 1613 π.Χ.: Η μεγαλύτερη έκρηξη ηφαιστίου που γνώρισε η Ανθρωπότητα
<http://galileos.gr/thira-1613-p-ch-megaliteri-ekrxi-ifestiou-pou-qnorise-anthropotita/>

Ντούμα, Χ., Η ιστορία του Ακρωτηρίου, Καθημερινή - Έπτά Ημέρες Αφιέρωμα στο Ακρωτήρι Θήρας, 17/3/1996

J. V. Luce and Kathleen Bolton, Thera and the Devastation of Minoan Crete: A New Interpretation of the Evidence, American Journal of Archaeology, Vol. 80, No. 1 (Winter, 1976), pp. 9-18, Archaeological Institute of America

•B. Bower, Minoan Culture Survived Volcanic Eruption Science News, Vol. 137, No. 2 (Jan. 13, 1990), p. 22, Society for Science & the Public W. Schiering Universität Mannheim, «Thera and the Aegean World I», Papers presented at the Second International Scientific Congress, Santorini, Greece, August 1978, σελ. 699 - 701, R.J. Blong School of Earth Sciences, Macquarie University, «Thera and the Aegean World II» Papers and Proceedings of the Second International Scientific Congress, Santorini, Greece, August 1978, σελ. 217 - 226

Κιοσάς Χ., Πώς εξφανίστηκε ο μινωικός πολιτισμός, οι απόψεις των καθηγητών Σπύρου Ιακωβίδη και Χρήστου Ντούμα, ΤΟ ΒΗΜΑ, 14/09/1997

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΕΛ ΡΙΟΥ 01/04/2023

Πλώτα Ερिका, Χαρίτος Σωτήρης, Παλαιολόγπουλος Γεώργιος, Βικάτου Ελπίδα, Αντωνέλλη Χριστίνα

Υπεύθυνοι καθηγητές:

Αλεξανδροπούλου Αργυρούλα, Καραϊσκος Δημήτρης, Χαριτάτου Ευανθία